

PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY
Szkoły Podstawowej Nr 138
im. LEOPOLDA STAFFA
w Łodzi

Podstawy prawne Programu Wychowawczo-Profilaktycznego:

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1762 ze zm.).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1915 ze zm.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.).
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.).
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.).
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 276 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2022/2023.
- Statut Szkoły Podstawowej nr. 138 imienia Leopolda Staffa w Łodzi
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach
- Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej Warszawa, dnia 5 września 2023 r. Poz 1798. Obwieszczenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 25 lipca 2023r.

Ponadto wykorzystano:

- Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego” – sporządzony na zlecenie MEiN (oparty na wynikach badań wśród uczniów, rodziców, nauczycieli w okresie kwiecień 2020 – styczeń 2021).

Wstęp:

Wychowanie to proces wspierania wychowanka w rozwoju, umożliwienie mu osiągnięcia pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, społecznej i duchowej na miarę jego możliwości. Program wychowawczo-profilaktyczny w swoich założeniach ma na celu wspomóc wychowawczą rolę rodziców, dostarczać wiedzy i przykładów na temat bezpieczeństwa, zdrowego stylu życia, przestrzegania norm, kształtowania postaw patriotycznych i społecznych oraz przygotować uczniów do życia w dorosłym świecie ludzi odpowiedzialnych za swoje zachowania.

Profilaktyka to kompleksowe działania kompensujące niedostatki wychowania, które obejmują trzy obszary: wspieranie wychowanków w radzeniu sobie z trudnościami, zapobieganie zachowaniom ryzykownym oraz inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących.

W naszych działaniach stosować będziemy **profilaktykę uniwersalną, skierowaną do wszystkich członków społeczności szkolnej**, wskazującą, selektywną do wybranych grup uczniów, po wcześniejszej diagnozie problemów i zagrożeń.

Program wychowawczo-profilaktyczny jest efektem pracy całego zespołu nauczycielskiego we współpracy z rodzicami. Praca nad nim ma charakter kompleksowy i systematyczny. Wszyscy nauczyciele naszej szkoły stosują te same kierunki i sposoby oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych w sposób ciągły i długookresowy w odniesieniu do wszystkich uczniów.

Realizacja Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest świadomym i celowym działaniem całej społeczności szkolnej, zakładającym również współpracę z najbliższym środowiskiem ucznia z uwzględnieniem roli rodziny.

Szkoła realizuje następujące zadania wychowawcze i profilaktyczne:

- ✓ wprowadzenie dziecka w świat wiedzy, przygotowanie do wykonywania obowiązków ucznia oraz wdrażanie do samorozwoju,
- ✓ zapewnienie bezpiecznych warunków oraz przyjazną atmosferę do nauki, uwzględniając indywidualne możliwości i potrzeby edukacyjne ucznia,

- ✓ wprowadzenie uczniów w świat literatury, ugruntowanie ich zainteresowań czytelniczych oraz wyposażenie w kompetencje czytelnicze potrzebne do krytycznego odbioru utworów literackich i innych tekstów kultury,
- ✓ przygotowanie uczniów do dokonywania świadomych i odpowiedzialnych wyborów w trakcie korzystania z zasobów dostępnych w internecie, krytycznej analizy informacji, bezpiecznego poruszania się w przestrzeni cyfrowej, w tym nawiązywania i utrzymywania opartych na wzajemnym szacunku relacji z innymi użytkownikami sieci,
- ✓ podejmowanie działań mających na celu zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości,
- ✓ kształtowanie postaw prozdrowotnych uczniów, w tym wdrożenie ich do zachowań higienicznych, bezpiecznych dla zdrowia własnego i innych osób, a ponadto ugruntowanie wiedzy z zakresu prawidłowego odżywiania się, korzyści płynących z aktywności fizycznej, a także stosowania profilaktyki,
- ✓ wprowadzenie procedury dotyczącej interwencji w przypadku dziecka krzywdzonego,
- ✓ wzmacnianie poczucia tożsamości narodowej, przywiązania do historii i tradycji narodowych, przygotowanie i zachęcanie do podejmowania działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego, w tym do angażowania się w wolontariat,
- ✓ wychowanie dzieci i młodzieży w duchu akceptacji i szacunku dla drugiego człowieka, kształtowanie postawy szacunku dla środowiska przyrodniczego, w tym upowszechnianie wiedzy o zasadach zrównoważonego rozwoju, motywowanie do działań na rzecz ochrony środowiska oraz rozwijanie zainteresowania ekologią,
- ✓ wspieranie integracji zespołu klasowego, w którym uczniowie, dzięki pracy w grupie, uczą się rozwiązywania problemów, aktywnego słuchania, skutecznego komunikowania się, a także wzmacniają poczucie własnej wartości.
- ✓ realizowanie metody projektu wdrażającej uczniów do planowania oraz organizowania pracy, a także dokonywania samooceny.

Kształcenie w szkole podstawowej ma na celu:

- ✓ wprowadzanie uczniów w świat wartości, w tym ofiarności, współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu i szacunku dla tradycji, wskazywanie wzorców
- ✓ budowanie relacji społecznych, sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia
- ✓ wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej;
- ✓ formowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla innych
- ✓ rozwijanie kompetencji, takich jak: kreatywność, innowacyjność i przedsiębiorczość;
- ✓ rozwijanie umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania;
- ✓ ukazywanie wartości wiedzy jako podstawy do rozwoju umiejętności;
- ✓ rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów oraz motywacji do nauki;
- ✓ wspieranie ucznia w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszej edukacji;
- ✓ wszechstronny rozwój osobowy ucznia przez pogłębianie wiedzy oraz zaspokajanie i rozbudzanie jego naturalnej ciekawości poznawczej;
- ✓ kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym oraz odpowiedzialności za zbiorowość;
- ✓ zachęcanie do zorganizowanego i świadomego samokształcenia opartego na umiejętności przygotowania własnego warsztatu pracy;
- ✓ ukierunkowanie ucznia ku wartościom;
- ✓ zapewnienie uczniom wymagającym indywidualnego wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, posiadającym orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, pomocy w osobie nauczyciela wspomagającego

Najważniejszym celem kształcenia w szkole podstawowej jest dbałość o integralny rozwój fizyczny, psychiczny, społeczny i moralny ucznia.

Okres kształcenia w szkole podstawowej trwa osiem lat i jest podzielone na dwa etapy edukacyjne:

1) I etap edukacyjny obejmujący klasy I–III szkoły podstawowej – edukacja wczesnoszkolna;

2) II etap edukacyjny obejmujący klasy IV–VIII szkoły podstawowej.

Szkoła podejmuje systematyczne działania wychowawcze, edukacyjne, profilaktyczne i informacyjne wśród uczniów, nauczycieli, ich rodziców, opiekunów oraz innych pracowników szkoły w celu przeciwdziałania zachowaniom ryzykownym jak: narkomania, alkoholizm, nikotynizm, środki psychoaktywne.

Działalność ta prowadzona będzie w formie pogadanek, zajęć warsztatowych, debat, szkoleń, spektakli teatralnych, a także aktywnych metod pracy.

Działania wychowawcze w szkole polegają na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze: fizycznej, psychicznej, społecznej i aksjologicznej

Działania edukacyjne w szkole polegają na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działania informacyjne w szkole polegają na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków i substancji psychoaktywnych skierowanych do uczniów i ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli oraz innych pracowników szkoły.

Działania profilaktyczne w szkole polegają na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Szkoła realizuje:

- ✓ profilaktykę uniwersalną
- ✓ profilaktykę selektywną
- ✓ profilaktykę wskazującą

Diagnoza problemów wychowawczych

Diagnoza problemów wychowawczych występujących w środowisku szkolnym została opracowana na podstawie badań środowiska szkolnego, które prowadzone były ciągu ostatnich dwóch lat. Były przeprowadzone wśród uczniów i rodziców przez pedagoga szkolnego, nauczycieli i wychowawców z wykorzystaniem analizy dokumentacji szkolnej, w tym uwag w dzienniku szkolnym oraz uwag i sugestii zgłaszanych przez rodziców podczas konsultacji, zebrań, obserwacji uczniów w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych, rozmów indywidualnych. Badania ankietowe dotyczyły min:

- ✓ Diagnozy sytuacji rodzinnej i wychowawczej uczniów
- ✓ Diagnozy sytuacji uczniów w zakresie narkotyków i dopalaczy
- ✓ Diagnozy przestrzegania norm społecznych
- ✓ Bezpieczeństwa w szkole
- ✓ Monitorowania sytuacji rodzinno-wychowawczej dzieci pod kątem interwencji w przypadku dziecka krzywdzonego
- ✓ Sposobów spędzania czasu wolnego
- ✓ Diagnozy dotyczącej palenia papierosów
- ✓ Udział w zajęciach pozalekcyjnych, konkursach i olimpiadach
- ✓ Realizacji podstawy programowej

W roku szkolnym 2021/2022 dokonano diagnozy w obszarach:

Zdrowie i bezpieczeństwo

Sytuacji rodzinnej i wychowawczej uczniów

Potrzeb klasy jako grupy społecznej

Potrzeb indywidualnych uczniów i zajęć wspomagających oraz rozwijających.

W roku szkolnym 2022/2023 dokonano diagnozy w obszarach:

Zdrowie i bezpieczeństwo – klimat szkoły (badanie nauczycieli),

Poziom asymilacji dzieci ukraińskich w szkole

W czasie trwania programu profilaktyczno-wychowawczego planuje się dokonać diagnozy w następujących obszarach:

Zdrowie i bezpieczeństwo – klimat szkoły: 2023/2024 (badanie uczniów), 2024/2025 (badanie rodziców)

Sytuacji rodzinnej i wychowawczej uczniów

Potrzeb klasy jako grupy społecznej

Potrzeb indywidualnych uczniów i zajęć wspomagających oraz rozwijających.

Szkoła podejmuje systematyczne działania wychowawcze, edukacyjne, informacyjne i profilaktyczne wśród uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów oraz nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły w celu przeciwdziałania narkomanii i innym zachowaniom ryzykownym, poprzez realizację programów zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, o którym mowa w Krajowym Centrum Przeciwdziałania Uzależnień (zmiana nazwy biura). Dobór odpowiedniego programu uzależnia się od celu profilaktycznego, który wynika z uprzednio przeprowadzonej diagnozy.

Diagnoza stanowi podstawę do podejmowania działalności w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych, dotyczących uczniów lub wychowanków, rodziców lub opiekunów, nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły.

Diagnoza jest opracowywana we współpracy z podmiotami zdrowia publicznego w terminie 30 dni, od dnia rozpoczęcia roku szkolnego.

W działalności profilaktycznej mogą brać udział rodzice, opiekunowie, specjaliści, oraz przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradni specjalistycznych, placówek doskonalenia nauczycieli, podmiotów realizujących świadczenia zdrowotne z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień, państwowych wojewódzkich i państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych, Policji, pracodawców, podmiotów zdrowia publicznego, z tym, że w zakresie zagrożeń z używaniem substancji

psychotropowych. Środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych szkoła prowadzi działania oparte na naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności we współpracy z państwowymi wojewódzkimi i państwowymi powiatowymi inspektorami sanitarnymi, Policją lub innymi podmiotami zdrowia publicznego.

Na podstawie diagnozy, nauczyciel lub wychowawca w uzgodnieniu z dyrektorem szkoły wybiera formę, uwzględniając wykorzystanie aktywnych metod pracy, z tym, że w zakresie zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych prowadzi działania, we współpracy z przedstawicielem lub przedstawicielami państwowych wojewódzkich i państwowych powiatowych inspektoratów sanitarnych, Policji lub innych podmiotów zdrowia publicznego, posiadającymi doświadczenie w prowadzeniu tych działań, w szczególności w realizowaniu zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy w szkole oraz aktualnych priorytetów Ministerstwa Edukacji Narodowej wyłoniono następujące:

Obszary problemowe:

- ✓ normy społeczne - (przypadki stosowania agresji zwłaszcza słownej)
- ✓ nieumiejętność wykorzystywania czasu wolnego (nadmierne spędzanie czasu przy komputerze-gry komputerowe i Internet, nauka krytycznej analizy treści zamieszczanych w Internecie)
- ✓ niska motywacja do nauki –trudności w nauce
- ✓ rozszerzenie działań na rzecz profilaktyki uzależnień (obejmujących uczniów klas siódmych i ósmych)
- ✓ wzmacnianie wychowawczej roli rodziny
- ✓ ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego u dzieci
- ✓ doskonalenie kompetencji nauczycieli do pracy z uczniami przybyłymi z zagranicy (szczególnie z Ukrainy)

Czynniki chroniące:

- ✓ poczucie bezpieczeństwa w szkole
- ✓ systematyczne i chętne uczęszczanie do szkoły
- ✓ uczęszczanie na zajęcia dodatkowe
- ✓ pozytywne relacje z osobami dorosłymi w szkole/dzielenie się problemami
- ✓ psychoedukacja dzieci w obszarze bezpieczeństwa w Internecie

W analizie uwzględniono wyniki z kolejnych ewaluacji wewnętrznych oraz ewaluacji działań planów wychowawczych z ostatnich dwóch lat. Diagnoza uzupełniana jest informacjami uzyskanymi bezpośrednio od rodziców, przedstawicieli instytucji wspomagających pracę szkoły tj.: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 6, MOPS, Sąd Rodzinny/kuratorzy sądowi, VII Komisariat Policji, Łódzki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, Fundacja „Słonie na balkonie”, „W człowieku widzieć brata”, „Wiosna”, „Szlachetna paczka” i inne.

Działalność wychowawcza, edukacyjna i profilaktyczna musi obejmować wszystkich uczniów. Nie może koncentrować się tylko na uczniach sprawiających trudności czy uzdolnionych, ale musi uwzględniać również uczniów przeciętnych, niczym nie zwracających na siebie uwagi.

Program wychowawczo-profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 138 odpowiada na:

- ✓ realne problemy oraz zagrożenia pojawiające się w szkole i w środowisku lokalnym
- ✓ jest dostosowany do możliwości rozwojowych uczniów, uczniów z niepełnosprawnościami oraz specyficznymi trudnościami w nauce, powracających z zagranicy, trudno adaptujących się, mających trudności komunikacyjne
- ✓ jest dokumentem otwartym, podlega ewaluacji i modyfikacjom
- ✓ podzielony jest na sfery/obszary wskazane w podstawie programowej
- ✓ realizuje wartości i cele zawarte w podstawie programowej

Adresatami programu są uczniowie, rodzice, nauczyciele oraz pracownicy niepedagogiczni szkoły. Będzie realizowany przez wszystkich wychowawców i nauczycieli przedmiotów we współpracy z dyrekcją, ze specjalistami, : psychologiem szkolnym, pedagogiem szkolnym, pedagogiem specjalnym, doradcą zawodowym, pielęgniarką szkolną oraz rodzicami uczniów, a także z instytucjami wspierającymi działalność szkoły.

Wychowanie młodego pokolenia jest zadaniem rodziny i szkoły, która w swojej działalności musi uwzględnić wolę rodziców, ale także państwa, do którego należy stwarzanie właściwych warunków wychowania. Szkoła stanowi nieodłączny element procesu wychowawczego, który odbywa się w każdym momencie życia dziecka, a zadaniem szkoły jest wychowywanie dzieci i młodzieży do wartości, przygotowania do dorosłego życia, zarówno poprzez przekazywanie wiedzy jak i kształtowanie postaw i umiejętności uczniów.

*Obowiązek szkolny rozpoczyna od 7. roku życia i trwa do ukończenia przez ucznia 18. roku życia. W przypadku uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym nauka może trwać do 20. roku życia. Do szkoły podstawowej może uczęszczać również dziecko, które w roku kalendarzowym kończy 6 lat po uzyskaniu pozytywnej opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Uczniowie naszej szkoły podlegają trzem fazom rozwojowym, a ich funkcjonowanie możemy scharakteryzować w oparciu o sfery.

Sfera	Uczniowie sześcioletni- I (6-7)	I-VI (7-12)	VII-VIII (12-15)
Biologiczna	Sylwetka – pajęczkowata (słaba tkanka tłuszczowa, wydłużone kończyny), rozrastająca się część twarzowa czaszki. Somatyka – przyspieszony, skokowy wzrost kośćca, niedojrzałość narządów wewnętrznych, łatwa męczliwość.	Sylwetka: bardziej masywna, stabilna, sprawna. Somatyka: przybór masy mięśniowej, kostnienie chrząstek, duża podatność na skrzywienia kręgosłupa, płaskostopie, przeciążenie analizatora wzroku. Zdrowie: wzrasta się odporność organizmu,	Mogą ujawnić się typowe choroby tego wieku (często mające powinowactwo, do przebytych wcześniej chorób): choroby serca (np. zapalenie mięśnia sercowego) i układu oddechowego (w tym gruźlica płuc), choroby metaboliczne (np. cukrzyca, choroby tarczycy, nerek), choroby alergiczne, zakaźne, schizofrenia

	<p>Zdrowie – wymaga stałej kontroli, skłonność do przeziębień, częsty brak apetytu, w sytuacjach trudnych liczne reakcje psychosomatyczne.</p> <p>Motoryka – duże pobudzenie, wzmożona aktywność ruchowa, duża urazowość, głód ruchu, zwiększa się samoobsługa, pojawia się większa harmonia, płynność i koordynacja ruchowa.</p>	<p>zdrowszy okres w życiu dziecka.</p> <p>Motoryka: duża ruchliwość, przewaga ruchów dużych i współruchów, męczliwość przy ruchach precyzyjnych.</p>	<p>młodzieńcza itp.</p> <p>Motoryka – duża aktywność i wydolność (większa u chłopców), precyzja w działaniu, ujawnienie się zdolności motorycznych i manualnych.</p>
intelektualna	<p>zdolność percepcji, a tym samym orientacji w otoczeniu, większa pojemność pamięci, pojawiają się nowe operacje myślowe, myślenie przyczynowo-skutkowe, kompleksowe, bogatszy zasób słownictwa i kompetencji językowych</p>	<p>dobra pamięć, myślenie konkretne, r wzrasta zakres uwagi, spostrzegawczości, wrażliwość</p>	<p>rozwój myślenia abstrakcyjnego, duże możliwości uczenia się, zwiększona koncentracja uwagi, rozwój pamięci logicznej, łatwe kojarzenie i lepsza percepcja, krytykanctwo, degradacja autorytetów, marzycielstwo.</p>
Emocjonalna	<p>rozumienie własnych i cudzych przeżyć, duży rozwój uczuć,</p>	<p>rozwój empatii i innych uczuć społecznych, konieczność kanalizowania uczuć</p>	<p>duża labilność, pierwsze zauroczenia drugą osobą, potrzeba afiliacji (szczególnie z rówieśnikami), silne przeżywanie i wyolbrzymianie własnych gaf i niepowodzeń, łatwe obrażanie się, duże poczucie honoru, lęk przed samotnością i odrzuceniem (alienacją).</p>
Wolitywna	<p>duża aktywność, przejawy zachowań agresywnych</p>	<p>adekwatna do sytuacji, wzrasta potrzeba samostanowienia ,</p>	<p>silny przejaw (II przekora), konfliktowość, narzucanie swojej woli innym.</p>
Społeczna	<p>interakcje z innymi, dziecko przejawia moralność, realizm moralny, heteronomiczny, wzrasta zainteresowanie innymi osobami,</p>	<p>pojawia się stopniowa separacja od rodziców, nauczyciel staje się osobą znaczącą, wzrasta potrzeba koleżeństwa, poznawanie nowych grup społecznych.</p>	<p>duża potrzeba afiliacji, miłości, uznania, samorealizacji, stąd często konformizm, kunktatorstwo, podporządkowanie się grupie,</p>

	w zabawie pojawiają się role, to prowadzi do rozwoju uczuć społecznych.		naśladownictwo innych, negacja dotychczasowych wartości, flirty, potrzeba przyjaźni, potrzeba separacji od rodziców.
Duchowa	dalsze kształtowanie się obrazu własnego ja, rozwój praktyk religijności dziecka	następuje znaczny rozwój religijności, potrzeb moralnych, kształtuje się ocena własnego ja.	krytyka uznanych dotychczas autorytetów, idei, poglądów. rozterki dotyczące: wiary, sensu istnienia, wolności, wyrzutów sumienia, bólu istnienia, separacji emocjonalnej i społecznej, cierpienia, umocnienie lub odejście od religii,
osobowa	obserwowalne są przejawy struktury osobowości formułującej się na bazie zajmowanej przez dziecko pozycji w rodzinie, ustala się tożsamość płciowa, ujawniają się cechy osobowości, pojawia się samokontrola, elementy samooceny	możliwość zafiksowania się cech wczesnodziecięcych, ujawnia się szeroki zakres relacji interpersonalnych, w zachowaniu zaznaczają się silniej indywidualne dążenia, cele i samodzielność w ich formułowaniu, a w działaniu dziecko zaczyna sięgać we własną przyszłość	ukształtowanie się pełnej struktury osobowości: charakteryzuje ją szeroki zakres relacji z otoczeniem, tworzy się hierarchia wartości i celów, dostatecznie elastyczna, tak, aby mogła być modyfikowana i rozbudowana, ujawniają się podstawowe cechy osobowości, kształtuje się tożsamość;
trudności rozwojowe	związane są z interakcjami społecznymi, doświadczeniami, traumami, kryzysem rozwojowym	związane są z nowymi kontaktami społecznymi i podejmowanymi rolami społecznymi oraz obowiązkami szkolnymi.	poczucie braku zrozumienia przez innych, konfliktowość zrywająca więzi emocjonalne, próba eksperymentowania na samym sobie, sięganie po używki (papierosy, alkohol, narkotyki), jako wyraz źle pojmowanej dorosłości, przedwczesne zainteresowanie seksem, niekontrolowane reakcje emocjonalne (agresja, izolacja)
wsparcie	a) emocjonalne: pomoc w rozwiązywaniu problemów, stresów, b) pedagogiczne: stymulacja rozwoju, właściwe wychowanie dziecka, c) psychologiczne: zapobieganie	a) emocjonalne: pomoc w radzeniu sobie z emocjami i interakcjami społecznymi. b) pedagogiczne: pomoc w przezwyciężaniu trudności rozwojowych, a) psychologiczne: stymulacja rozwoju,	a) emocjonalne – zapewnienie kontaktu emocjonalnego, zrozumienia potrzeb i problemów. b) pedagogiczne – pomoc w rozwoju i samorozwoju.

	fiksacjom rozwojowym i syndromom	umacnianie własnego ego i samooceny, okazywanie miłości, ułatwianie zaspokojenia potrzeby afiliacji i uznania,	c) psychologiczne – pomoc w rozwiązaniu problemów emocjonalnych, poszukiwaniu sensu życia, pokonywaniu trudności rozwojowych
--	----------------------------------	--	---

Opracowane na podstawie: Repetytorium z Rozwoju Człowieka, autor: Daniela Becelewska

Koncepcja rozwoju człowieka umożliwia projektowanie własnych działań zawodowych, których efektem będzie optymalny rozwój dziecka. Czynnikiem rozwoju są: środowisko, aktywność i wychowanie. Najważniejszym z nich jest aktywność, umożliwia kierowaniem samorozwojem. Zachowania ucznia generowane własną aktywnością mają zasadnicze znaczenie dla skuteczności jego działania i dalszego rozwoju, są związane z posiadanymi przez niego możliwościami, preferencjami, wpływem środowiska, wzorcami osobowymi i wymaganiami.

Opis funkcjonowania szkoły

Najważniejszym zadaniem Szkoły Podstawowej nr 138 w Łodzi jest wspomaganie wszechstronnego rozwoju osobowości dziecka, przygotowanie go do życia, nauki i dalszej samorealizacji.

Uczniowie naszej szkoły pochodzą z różnych środowisk, pochodzą z rodzin bardzo dobrze sytuowanych oraz o niskim statusie ekonomicznym. Mogą liczyć na wsparcie materialne na terenie szkoły. Dostrzegamy problemy związane z niewydolnością wychowawczą oraz dysfunkcjami występującymi w rodzinie oraz zmniejszeniu roli wychowawczej rodziny - rodzice często poświęcają wiele czasu pracy zawodowej. Coraz częściej do szkoły dołączają dzieci powracające z zagranicy oraz innej narodowości, w tym dzieci z terytorium Ukrainy, (po rozpoczęciu inwazji przez Rosję w dniu 24.02.2022r.). W naszej szkole dbamy o wsparcie dla uczniów wymagających pomocy psychologiczno-pedagogicznej, dostosowujemy dzieci do potrzeb i możliwości psychoedukacyjnych uczniów zarówno na lekcjach jak i zajęciach specjalistycznych. Uczniowie naszej szkoły często prezentują trudności w relacjach rówieśniczych jak: agresja słowna i fizyczna, nieradzenia sobie z emocjami dotyczy to zarówno uczniów klas młodszych jak i starszych. Uczniowie klas starszych ponad to często łamią zasady obowiązujące w szkole prowadząc do sytuacji niebezpiecznych. Po okresie nauczania zdalnego związanego z pandemią coraz więcej uczniów przejawia trudności emocjonalne. Poza tym w ciągu ostatnich lat obserwujemy wzrost zachowań

nadpobudliwości psychoruchowej, braku koncentracji, rozmów na lekcjach. Jednak nie są to zachowania typowo dysfunkcyjne. Zatem działania profilaktyczne skierowane są głównie na profilaktykę uniwersalną mającą za zadanie wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowaniu działań, których celem jest ograniczenie zachowań ryzykownych, w szczególności dokonywania świadomych wyborów w trakcie korzystania z zasobów dostępnych w internecie i bezpiecznego poruszania się w przestrzeni cyfrowej.

W szkole planowane są zajęcia pozalekcyjne dla uczniów uzdolnionych i specjalistyczne dla uczniów mających trudności dydaktyczne, a także dla dzieci przybyłych z Ukrainy. Na terenie szkoły uczniowie, rodzice i nauczyciele mogą korzystać pomocy pedagoga szkolnego, psychologa i pedagoga specjalnego oraz specjalisty z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej Nr 6. Prowadzone są zajęcia integracyjne w klasach pierwszych, podczas których uczniowie uczą się współpracy w grupie, aktywnego słuchania i skutecznego komunikowania dostrzegają swoje mocne strony oraz wspólne zainteresowania. W klasach starszych realizowane są zajęcia dotyczące bezpiecznego korzystania z internetu i zagrożeń cyberprzemocy, prawidłowych relacji rówieśniczych oraz radzenia sobie z trudnymi emocjami. Nasi uczniowie chętnie włączają się w akcje i zbiórki charytatywne, na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego, w tym wolontariatu. W szkole prowadzona jest edukacja patriotyczna, która sprzyja rozwijaniu postaw obywatelskich i patriotycznych oraz postaw społecznych uczniów. Uczymy poszanowania świąt i symboli narodowych, wmacniamy poczucie tożsamości narodowej, przywiązania do historii i tradycji narodowych. Przywiązujemy dużą rolę do integracji społeczności szkolnej, organizujemy imprezy o charakterze rodzinnym: jak wyjścia klasowe, uroczystości szkolne, wigilie klasowe, kiermasze, pikniki rodzinne, dzień otwarty. W związku z obecnością dzieci z Ukrainy uczymy dzieci szacunku dla innych kultur i tradycji narodowych. Tradycją szkoły jest obchodzony Dzień Patrona –poety Leopolda Staffa oraz Święto szkoły. Zarówno przed jak i po lekcjach uczniowie mogą korzystać ze świetlicy szkolnej. Pod opieką wychowawców świetlicy korzystają ze szkolnego placu zabaw oraz Orlika. Pozyskiwane są środki na remonty i doposażenie pracowni lekcyjnych i sal wyposażonych w sprzęt multimedialny, korzystanie z biblioteki szkolnej w której uczniowie zwiększają aktywność czytelniczną. Zajęcia prowadzi wykwalifikowana kadra pedagogiczna stale podnosząca kwalifikacje zawodowe. Dyrektor szkoły dba o jakość i przebieg wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli. Czuwa nad realizacją zadań wychowawczych i profilaktycznych. Monitoruje bezpieczeństwo w szkole. Realizując działania wychowawcze i profilaktyczne współpracujemy z wieloma instytucjami zewnętrznymi: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Sąd Rodzinny/kuratorzy sądowi, VII Komisariat Policji, Fundacja „Słonie na balkonie”, „W głowie się nie mieści”, „Szlachetna Paczka”, inne.

W szkole dokonuje się diagnozy problemów szkolnych oraz klasowych, podejmowane są działania wychowawcze i profilaktyczne, mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie zachowań akceptowanych społecznie. Działania te są dostosowane do potrzeb uczniów i środowiska. Wychowujemy dzieci z naciskiem na empatię i szacunek dla drugiego człowieka, przyrody i ekologii.

Zadaniem szkoły ma być przygotowanie uczniów do wyboru kierunku kształcenia i zawodu. Szkoła prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego.

Wychowanie młodego pokolenia jest zadaniem rodziny i szkoły. Nasza szkoła w swej działalności wychowawczo – profilaktycznej uwzględnia rolę rodziców oraz państwa, do którego obowiązków należy stwarzanie właściwych warunków wychowania. Niestety zdarzają się grupy rodziców, którzy nie respektują norm i zasad obowiązujących w szkole, są roszczeniowi, konfliktowi.

Współpraca szkoły ma na celu wspieranie ucznia w jego wszechstronnym rozwoju, ukierunkowanym na osiągnięcie pełni dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Rodzice jako członkowie społeczności szkolnej są zapraszani do współdecydowania i podejmowania działań na rzecz szkoły.

Najważniejsze wartości uznane przez społeczność szkolną

W szkole kształtowane są postawy społeczne na wszystkich poziomach wiekowych i przy współpracy z rodzicami uczniów. Zadaniem szkoły jest wychowanie uczniów do wartości.

Społeczność szkolna za najważniejsze wartości dla przyszłości uczniów uznała:

- ✓ kultura osobista
- ✓ bezpieczeństwo

- ✓ poczucie godności własnej i szacunek wobec innych
- ✓ zdrowy styl życia

Sylwetka Absolwenta

Na początku roku szkolnego 2017/18 podczas konsultacji z rodzicami, nauczycielami, pracownikami niepedagogicznymi oraz samorządem uczniowskim wymodelowano sylwetkę przyszłego absolwenta Szkoły Podstawowej nr 138, która jest nadal aktualna.

- ✓ stosuje zasady kultury osobistej i dba o czystość języka ojczystego
- ✓ ma adekwatne poczucie wartości własnej osoby
- ✓ jest empatyczny - odróżnia dobro od zła w oparciu o uniwersalne wartości
- ✓ szanuje innych, potrafi z nimi współpracować – jest otwarty, szczerzy i życzliwy
- ✓ ma wiedzę i umiejętności, które potrafi zastosować w praktyce
- ✓ posiada umiejętność posługiwania się technologią komputerową i bezpiecznie porusza się w przestrzeni cyfrowej
- ✓ radzi sobie w sytuacjach porażki
- ✓ dobrze funkcjonuje w środowisku szkolnym i społecznym
- ✓ ma poczucie przynależności do społeczności lokalnej, ojczyzny i świata
- ✓ przejawia postawę patriotyczną, szanuje święta i symbole narodowe
- ✓ przewiduje konsekwencje własnych działań
- ✓ prowadzi zdrowy styl życia, dba o otoczenie
- ✓ planuje swoją dalszą ścieżkę edukacyjną

Realizacja Programu Wychowawczo-Profilaktycznego odbywa się w ramach:

- zajęć prowadzonych przez nauczycieli-wychowawców,
- zajęć prowadzonych przez nauczycieli zajęć edukacyjnych, biblioteki, świetlicy oraz specjalistów
- zajęć pozalekcyjnych prowadzonych przez szkołę,
- zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej,

Ewaluacja Programu

Program wychowawczo –profilaktyczny nie jest dokumentem zamkniętym, może ulegać zmianom wraz ze zmieniającą się rzeczywistością wychowawczą szkoły. Analiza jego skuteczności będzie polegać na bieżącym monitorowaniu działań wychowawczo-profilaktycznych, przeprowadzeniu ewaluacji z wybranego obszaru programu wychowawczo-profilaktycznego(po roku), w celu modyfikacji i poprawy skuteczności:

Do ewaluacji zostaną wykorzystane metody zbierania informacji takie jak:

- analiza dokumentacji szkolnej
- ankiety dla uczniów, rodziców i nauczycieli
- obserwacja zachowań uczniów oraz wyników nauczania i zachodzących w tym zakresie zmian. wywiady z uczniami, rodzicami, nauczycielami
- wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców, nauczycieli i specjalistów.

Analiza zebranych danych będzie służyła doskonaleniu oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych, lub posłuży do ewentualnej modyfikacji programu.